

Prnjavor je Francuska kakve nema

Naslov originala: CHRISTIAN ZWICKERT (Vinarija Fazan) – Prnjavor je Francuska kakve nema najmanje 25 godina!

Preuzeto sa: <https://www.vinskeprice.com/>

Objavljeno: 31.10.2018. by Željko Garmaz

... Zahvaljujući Christianu Zwickertu iz Vinarije Fazan u Naseobini Lišnjoj, Prnjavor je svojim brojnim manjinama dodao i – francusku. A bosanskohercegovački vinski svijet downloadao se za pojačanje iz svijeta čuvene apelacije Châteauneuf-du-Pape, točnije za čovjeka koji u posljednje vrijeme vodi prodaju priznate tamošnje vinarije Chateau de la Font du Loup, ali i mnogih drugih. I ne, Vinarija Fazan ničim svoje ime ne vuče iz vlasnikove sklonosti prema lovu. Legenda kaže, a legendarni su svi detalji koje iznosi njegova punica Nada Harijan iz Bosanske Gradiške, da je Christian bio zatečen brojem fazana koji su nesputano šetali imanjem koje je njegova supruga, Nadina kćer, Oksana Sadžik, dobila u nasljedstvo.

Bilo je toliko fazana koji su sa svih strana pjevali, a on je šutio, gledao ih i slušao. U jednom trenutku je samo rekao: Oni su orkestar! Ovdje će biti vinarija i zvat će se Fazan!

Priča o Vinariji Fazan, u stvari, započela je puno ranije, prije više od 120 godina, kad je Nadin djed Ciprijan Pakuševski iz tadašnjeg krajnjeg istoka Austro-Ugarske, ukrajinskog Trnopolja, doselio u Naseobinu Lišnju. Bio je obućar, ali za novu domovinu ga je vezalo veliko bogatstvo šuma koje su mu ostavljene na raspolaganje. Ciprijan i njegovih nekoliko tisuća Ukrajinaca, koliko ih je tada došlo u taj dio monarhije, počeli su krčiti šume i na tim mjestima stvarati plodna polja. Ciprijan je na mjestu nekadašnje šume posadio vinograd kojeg je nastavio obrađivati njegov sin, Nadin otac, Vladimir Pakuševski. Nada se dobro sjeća da je njezin otac, zbog primjene politike oporezivanja svakog trsa, za potrebe domaćinstva ostavio tek jedan mali dio vinograda.

Nikad neću zaboraviti te velike drvene kace kao i mošt koji smo mi djeca tada pili.

Vremenom je vinograd nestajao, a nastajao je šljivik. Poljoprivreda je opstala, a nas šestero djece je odraslo na tom imanju. Postupno su djeca odlazila, a kad su roditelji ostali sami – priča se počela gasiti. Ja sam najčešće tu dolazila i obilazila majku, živjela sam u Bosanskoj Gradišci. Kad je majka umrla, ja nisam mogla održavati tu zemlju pa sam je poklonila kćeri Oksani.

Nadina kćer Oksana je bila radila u Gradišci kao laboratorijski tehničar i, igrom slučaja, neposredno prije ratnog vihora otišla je sa sestrom Tanjom na godišnji odmor u Njemačku iz koje se više nije ni vraćala! Nakon što je odlučila ostati u Njemačkoj i započeti novi život kao medicinska sestra, vrlo brzo je uvidjela da je joj ta sredstva neće biti dostatna za imalo ambiciozniji život u novoj zemlji. Nije joj bilo teško ponovo sjesti u školske klupe i završiti gimnaziju u Munchenu, jer su joj je upravo ta diploma i novostečeno znanje njemačkog jezika bili potrebni za sljedeći korak – upis na studij stomatologije u Wurzburgu u trajanju od šest godina. Potom je radila dvije godine na fakultetu, dok nije stekla uvjete za otvaranje samostalne ordinacije blizu Freiburga, na tromeđi Njemačke, Švicarske i Francuske. Kao da je tražila kutak Njemačke u kojoj će se osjećati kao u svom multietničkom Prnjavoru. Tamo je upoznala Christiana Zwickerta i tamo ih je zatekao sudski poziv o ostavljenom nasljedstvu u Naseobini Lišnjoj.

Kad sam došao prvi put ovdje i vidio sunce i zemlju, odmah sam rekao: OK, ovo je dobro mjesto za vinograd! Oksana mi je prethodno objasnila da je od majke dobila za poklon ovu zemlju i dovela me ovdje da mi to pokaže, priča Christian.

Nada se prisjeća da je Christiana i Oksanu dočekala zemlja zarasla u šipražje te je potvrdila da je on odmah poželio na toj zemlji podići vinograd.

Ja sam samo progutala knedlu misleći u sebi što će se onda napraviti s tolikom šumom!? Kao da je bio čuo moje razmišljanje pa je još jednom ponovio da treba unajmiti bager i sve iskrčiti. Dobro, prihvatila sam na sebe tu obvezu i svaki dan sam iz Gradiške putovala u

Naseobinu Lišnju nadzirati bager koji je te 2007. godine počeo radove na zemlji. Godinu kasnije smo već počeli orati, čistiti i pripremati zemlju za podizanje vinograda. On je tada uzeo četiri betonska bloka, stavio ih kraj bandere i rekao da će tu biti vinarija. Ni tada mu nisam vjerovala, jer – mašta je mašta, mašta čini svašta, ali probat ćemo pa ćemo vidjeti, priča Nada Harijan.

Premda je iza sebe imao 30-ak berbi u Burgundiji, Provansi i Elzasu, Christian je u neposrednom susjedstvu imanja na kojem je kanio podići vinograd imao tek dva primjera na kojima se mogao uvjeriti u ono što ga čeka. Nikakva literatura nije spominjalo da je netko nešto slično ranije i ozbiljnije radio u Naseobini Lišnjoj. Štoviše, to što je vidio u Laktašima i u Banjoj Luci govorilo mu je tek da može i mora napraviti nešto puno bolje. Bilo kako bilo, nije se dao pokolebati u ostvarenju svoje ideje o pokretanju male vinarije.

Prvi i pravi stimulans ideji o vinariji dobio je sasvim slučajno, tijekom večere u opatijskom restoranu Bevanda, kad su on i Oksana ostali zapanjeni kvalitetom vina iz Vinarije Tomac u Donjim Pavlovčanima nedaleko Jastrebarskog. Vrhunac je bio kad je konobar u kasnim večernjim satima pred njima nazvao vinara i dogovorio im susret odmah ujutro.

Tomak! Nismo se ni razbudili, već smo bili kod njega u vinariji! Jako nam se sviđjelo to njihovo planinsko iskustvo i na njihovom primjeru smo dobili potvrdu kako i naša priča ima smisla. Dobro, nije da nisam imao pozitivnih primjera po Francuskoj u sličnim klimatskim uvjetima, ali uvijek je dobro upoznati neku uspješnu priču u vašem neposrednom susjedstvu. Plešivica nam je izgledala dosta blizu i dosta slična uvjetima koje smo imali u Naseobini Lišnjoj, priča Christian.

Najveća nepoznanica su mu bile zime. Christian je imanje upoznao ljeti, ali neprestano je sumnjao u “drugu stranu medalje”. Ono što je mogao napraviti jest prilagoditi izbor loza hladnom i mrzлом kontinentu. Nije mogao ni pretpostaviti da se u Bosni može dogoditi “velika i hladna zima iz Francuske 1956. godine, kad su u veljači čak tri tjedna zaredom temperature bile u debelom minusu i kad je zamrlo više od pola loza”.

Prošlu zimu, kad su bili veliki minusi, probali smo ovdje paliti slamu, ali bila je to nemoguća misija, 4-5 dana temperatura neprestano nije padala ispod -15 stupnjeva, a noću je dolazila na -25 stupnjeva, tu ispred podruma, a dolje, gdje je depresija, vjerojatno je bila i niža. Gornji dio vinograda nije toliko problematičan koliko donji, visinska razlika u vinogradu je 45 metara – donja točka je na 180, a gornja na 225 metara nadmorske visine.

No, niti takve ekstremne hladnoće ga nisu razuvjerile u ideji da ustraje u podizanju vinograda koji će biti njegov ponos. Prije sadnje prvih loza 2010. godine, Christian, Oksana i Nada dvije godine su pripremali zemlju, sadili djetelinu, a Christianu, koji je u Francuskoj desetljećima radio u vinogradima starim 60-70 godina, to je sve bilo gotovo kao neka vrsta inicijacije u svijet vinogradarstva. Njihovoj vinskoj priči se 2012. godine pridružio mladahni Boris Lepir, koji je vrlo brzo postao majstor za sve.

Došao sam tako što me čovjek iz građevinske firme, u kojoj radi i moja mama, koja je izvodila radove na vinariji, upitao jesam li zainteresiran vidjeti o čemu se radi. On je znao za moje ranije iskustvo sa sadnjom krušaka, jabuka i šljiva i vjerojatno je mislio da će mi dobro doći novi i relativno siguran posao. Poslušao sam ga i došao, a neku vrstu pripremnog rada sam imao u užujku 2012. godine. U jednom trenutku me Oksana pitala bi li htio raditi za njih. Kad sam rekao da bih, otvorila je šampanjac i tako je krenulo. Ništa nije bilo, prostor podruma je imao samo

pločice, nijedne bačve nije bilo, u sebi sam se smijuljio: Kakvo vino, kakva čuda! Ali, dobro, neka bude plaća, pa dokle traje! Međutim, kako je krenulo, evo, sad sam već šestu berbu odradio iza sebe! Radove u vinogradu sam mogao odmah raditi, jer rezidba je slična kruškama ili jabukama, kao klinac sam počeo voziti traktor, pa sam i to svladao, ali vino je bilo potpuna nepoznanaica za mene, prisjeća se početaka rada u Vinariji Fazan Boris Lepir. Premda su Christiana mučile hladne bosanske zime, za koje se uvjerio da su uistinu jaaaaaako hladne i gadne, vrag mu nije dao mira te je u svoj sortiment uvrstio i sortu za koju se baš ne može reći da priliči takvom podneblju. Naravno, riječ je o syrahu ili shirazu. Čak je i sam utvrdio da nigdje u blizini, uključujući i Slavoniju, nije kušao dobar syrah. No, kad je u konačnici dobio što je htio, napravio je kupažu za koju se baš ne može reći da je uobičajena. Naravno, riječ je o syrahu i pinotu crnom. A vino je nazvao – Pourquoi Pas, Why not, Warum nicht ili – Zašto ne!

Na etiketi vina je ulje na platnu koje je Oksana naslikala u nekoj fazi kad još nismo znali u kojem smjeru će ići vinarija. S druge strane, Zašto ne daje odgovor i onima koji nisu vjerovali u mogućnost neuobičajene kupaže jedne sorte koja je karakteristična za kontinent, a druga za južnije i toplije krajeve.

Christian nijednom u ovih deset godina nije zažalio zbog pokretanja vinske priče u Naseobini Lišnjaj. Štoviše, za nekoga tko ima iskustvo rada u vodećim svjetskim vinogorjima Bosna je bila veliki izazov i nezaboravno iskustvo. Štoviše, svjestan onoga što proizvede samo će vam reći: “Pa, vino je fantastično, zašto bih se žalio?!”

No, postoji još jedna dimenzija priče koja za Christiana nema cijenu. Za njega je prvi susret s Bosnom bio doslovno povratak u prošlost i to u Francusku njegova djetinjstva.

Kad sam vidio ove male traktore koji se ovdje masovno koriste na svakom koraku, to je za mene bila Francuska od prije 30 godina koja više ne postoji!

Za nekoga tko prodaje vina, takav povratak u prošlost je savršena vinska priča koja mora imati svoj ulaz na bilo kojem tržištu, pa čak i u Francuskoj. Tako je i bilo i Christiana nimalo ne iznenađuje što čak 90 posto svoje proizvodnje u Vinariji Fazan izvozi u – Francusku!

Više od 80 posto ljudi kojima sam ponudio vina na kušanje bilo je iznenađeno kad bi im rekao da to što piju dolazi iz Bosne. Samo bi me bljedno pogledali i upitali – otkuda sad to!?! A kad bi popili vino, vrlo brzo su uslijedile nove narudžbe...

Nada Harijan se još samo nada da će se zet udobrovoljiti i dopustiti joj da na području imanja na kojem je uz prekrasan vinograd nikla i vrlo lijepa i funkcionalna vinarija drži nekoliko koka kojima je, zasad, morala izraditi kućicu u obližnjoj šumi...